HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

קרבן יחיד אינו משתנה לשל צבור: **גמ' מה ראו וכו'.** אמתני' דפ"ד דתענית קאי דתנן התם זמן עני הכהנים והעם להימנות אלא בשעה שעלו ישראל מן הגולה ולא מצאו עצים בלשכה [א]ועמדו אלו ונתנדבו עצים משל עצמן ומסרום לצבור וקרבו מהן קרבנות צבור והתנו עמהן נביאים שביניהן שאפי' לשכה מליאה עצים ועמדו אלו ונתנדבו עצים משל עצמן שלא יהא קרבן מתקרב אלא משלהן תחילה אמר רבי אחא דרבי יוסה היא דרבי יוסה אומר אף הרוצה מתנדב שומר חנם ר' יוסי (אסי) בשם רבי אילא דברי הכל היא מה פליגין בגופו של קרבן אבל במכשירי קרבן כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן יחיד לקרבן צבור תני[ב] אשה שעשתה כתונת לבנה (צריכה למסור) בשירה ובלבד שתמסרנה לצבור אמר רבי אחא דרבי יוסי אומר אף הרוצה מתנדב שומר חנם רבי יוסי (אסי) בשם ר' אילא דברי הכל היא מה פליגין בגופו של קרבן אבל במכשירי קרבן יחיד לקרבן צבור אמר רבי אחא דרבי יוסי אומר אף הרוצה מתנדב שומר חנם רבי יוסי (אסי) בשם ר' אילא דברי הכל היא מה פליגין בגופו של קרבן אבל במכשירי קרבן יחיד לקרבן צבור [ג]מתני' פליגי על רבי יוסי אותן[ג] הימים נוהגין בשעת קרבן ושלא בשעת קרבן רבי יוסי אומר אינן נוהגין אלא בשעת קרבן בלבד [ג]ועוד מן הדא דתניא (א)אמר[ד] רבי אליעזר בי רבי צדוק אנו היינו מבני סנאה בן בנימין וחל תשעה באב להיות בשבת ודחינו אותו למוצאי שבת [ה]והיינו מתענין ולא משלימין: [ד]העומר ושתי הלחם ולחם הפנים וכל קרבנות הצבור: (מתניתא דר' ישמעאל דר' ישמעאל אמר אין העומר בא מן הסוריא) תמן[ה] תנינן [ד]כל קרבנות היחיד והצבור באין מן הארץ ומן חוצה לארץ מן החדש ומן הישן [ה]חוץ מן העומר [ו]ושתי הלחם שאין באין אלא מן החדש ומן הארץ (ב)רב חונה בשם רבי ירמיה דרבי ישמעאל היא דרבי ישמעאל אומר אין העומר בא מן הסוריא תמן[ו] תנינן עשר קדושות הן [ז]ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות ומה היא קדושתה שמביאין ממנה העומר והביכורים ושתי לחם מה שאין מביאין כן מכל הארצות (ג)ר' חייא (חונה) בשם רבי ירמיה דרבי ישמעאל היא דרבי ישמעאל אמר אין העומר בא מן הסוריא תמן[ו] תנינן ר' ישמעאל אומר מה חריש רשות אף קציר רשות [ח]יצא קציר העומר שהוא מצוה (ד)ר' ישמעאל כדעתיה דר' ישמעאל דאמר אין העומר בא מן הסוריא כדעתיה דאמר יצא קציר העומר שהוא מצוה מאן תנא שומרי ספיחית בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה ר' ישמעאל היא א"ר יוסה דברי הכל היא לא מצאו בסוריא מביאין אותן מספיחין שבארץ ישראל ההן עומר (ה)מהו שיזרע בתחילה ר' חייא בר אדא בעי קומי רבי מנא לא נמצא [ט]בקומץ על השיריים שאינן נאכלין [ט] א"ל נעשה כחמשה דברים שהן באין בטומאה ואין נאכלין בטומאה כיצד הוא עושה נוטל מעות מן השולחני (ו) ונותן לקוצרין ולשומרין עד שלא יקרב העומר ומביא מעות מתרומת הלשכה ומחללין עליו (ו)וטבות כן (ר' יוסי בשם) רבי אחא בשם רבי בא כל[ט] מה שיתן הן הן דמיו משעה הראשונה תנא[ט] אף בפתחי אבנים כן כיצד הוא עושה (ח)נוטל מעות משולחני ונותן לחוצבין ולסתתין עד שלא תינתן על גבי הדימום ומשניתן על הדימום 'מביא מעות מתרומת הלשכה ומחללין עליה וטבות כן ר' יוסי (בשם רבי אחא) בי רבי בון בשם שמואל [ז] כל מה שיתן הן הן דמיה משעה הראשונה:

מתני'

ריבב"ן

תיבטל אמר ליה ומי קאמינא [אנא] תיבטל ליתי משל אשתקד בעינא כרמל וליכא שכבר יבש וליתי כרמל משל אשתקד בעינן כרמל בשעת הקרבה וליכא דר' יוחנן אמר [כרמל] תקריב ור' אלעזר אמר ראשית קצירך ולא סוף קצירך בשעת הבאתה תהא תחלת קצירה שלאותה תבואה שבאתה ולא סוף קצירך [ואם מייתי] מדאשתקד הוא לה שעת הבאתה סוף קצירך כך פירש רבינו שלמה: **ר' יוסי אמר אף הרוצה מתנדב ושומר חנם אמרו לו אם אתה אומר כן אינן באין משל צבור.** בפ' הבית והעליה (דף קיח) מעתק טעמייהו ומסיק דכ"ע הבטה בהפקר לא קני פי' מה שאדם שומר בראייה בעלמא בלא זכייה אחרת או חזקה לא קני והכא במושאין לבעלי זרועות קמפלגי ת"ק סבר תקינו רבנן ד' זחי לתיתב להו מלאכה כי היכי דלא ליתו בעלי זרועות ולשקלו מיניהו ור' יוסי סבר לא מיישינן לבעלי זרועות ומאי אתה אומר הכי קאמרי ליה מדברייך שאתה אומר מתנדב ושומר חנם לדבריהו דמיישי לבעלי זרועות אין תמידין ומוספין באין משל צבור דאחר גם כן יכול לידור תמידין ומוספין א"ג אותן ד' וזחי שהייהו נוהגין לשומרי אנו קוינן תמידין ומנחת שהן של שומרים:

תקלין חדתין

צבור ולשיטתם השיטוהו: **גמ' מה ראו.** ר"ג **אמן אינון.** בתענית (כ"ו ב'): **אשעה.** בגלו הט' זמנים היו הכהנים והעם מתנדבים להביא עצים והיו מקריבים קרבן אותו היום ואפילו היו עצים הרבה נמערבה היו אלו מתנדבים ומקריבין בגלו ט' זמנים: **מה ראו.** למה הוצרכו לימנות אלו זמנים מיוחדים לכל יחיד יכול להביא נדבה עצים כדלקמן פ"ו: **עמדו אלו וו.** ולהכי הוצרכו לימנות משום הביא מקנה דעביד להו הני נציחים כי היכי דלא ליתו לידחיקנו מאתמייהו: **ומסרום לצבור.** שיהא של צבור וחזו דאמר והקריבו מהן קרבנות צבור: **מגאה עצים.** של צבור: **משל עצמן.** שיהא קרבן נדבתם כדתנן לקמן פ"ו האומר הרי עלי עצים כו': **משלהן תחלה.** מעצים שהתנדבו ובבנלו שם סמיך לה בקרא דנמערבה שנאמר והגורלות הפלנו על קרבן העצים הכהנים הלוים והעם להביא לצים אלהיהו לבית אבותיהו לעתים מזומנים שנה בשנה לבער על מזבח ה' אלהינו ככתוב בתורה: **דר"י היא.** הא דאמר שעצים דיחיד ככרים לשל צבור הוא"ל ומסרי לצבור כדקאמר ומסרום לצבור דאילו לרבנן לא מהני גבי שומר חנם אף שמוסר לצבור: **במכשירי קרבן.** בגון עצים לקרבנות: **פני הלשה הוא.** בתוספתא ספ"ק דיומא: ה"ג **כשרה ובלבד שתמסרנה הוא.** ובגמרא דיומא (נ"ח ב') פריך פשיטא ומשני מ"ד ניחוש שמא לא ימסרנה יפה קמ"ל: **ה"ג** מתניתא פליגא על רבי אחא: **אוכן הימים.** בריש שניה במגילת תענית והוכלה בתענית (י"ג) ובעירובין (מ"ח): **נוהגין.** בשעת קרבן יו"ט דקרבן עצים: **מבני סנאה.** הכי גרסי לה התוספתא שם: **בן בנימין.** משבט זה: **והשעינו ולא הוו.** ובבבלי שם מסיים מפני שיו"ט שלנו היה. והתם רבנן הוא דאמרי לה דפליגי אר' יוסי ולאב"ל בשבת רבנן קאמר לה דס"ל אף שלא בזמן קרבן דהא אילו היה לאחר החורבן מדהזכיר לוט ט"ב ולרבי אחא הא לא היה לרבנן קרבן יחיד דעצים דאילו לא מחלק בין מכשירין לגופו של קרבן. ובבריית מוכח דהיה קרבן עצים דיחידים דקתאמר ראב"ל אנו היינו כו' החזיקו אותו יום טוב דקרבן עצים דיחידים שלהם ליו"ט: **אמן אינון.** מנחות פ"ג ב': **מסורית.** דהיא מקבלת א"י כ"ש מכל חו"ל ממש: **אמן אינון.** ס"ק דלקיש: ה"ג **דתנן ר"י אומר מה חריש כו'.** והוא בפ"ק דמ"ק (ג' ב' ד' ב' ובמנחות ע"ב ב' ע"ב ב' וי"ב ע' ב') **אתי"ק** דריש ליה בתם אינו ענין לשבת תנהו בתענית ולאסור הקצירה במועלה בתענית וי"א מתיר הקצירה במועלה בתענית ודרש לקרא לשבת ועכ"ס ס"ל דאסור להביא מסורית דאי מותר להביא מסורית למה התיר לקצור בתענית: **ר"י היא.** דס"ל אין העומר בא מסורית ולכן הוצרכו לשמור הספיחים: **לא מצאו מסורית כו'.** וגם לרבנן צריכים לשמור הספיחין שבא"י שמא לא ימצאו בסוריא ויצטרכו לספיחין דא"י: **מהו לזרוע בחלה.** כשאין ספיחין אם מותר לזרוע בתענית בא"י דהא קצירה הותרה בתענית לצורך העומר: **לקומץ על השיריים כו'.** דקומץ שאין מתיר שיריו לגמילה אינו קומץ והכא נמי יהיו השיריים אסורין בתענית: **בחמשה דברים כו'.** דתנן בספחים (ע"ו ב') ועומר וב' הלחם מיחשב שם והתם ודאי אין שיריו נאכלין ואפי' הכי הוי עומר כשר ה"נ הכא ושפיר מיבעיא לה: **כיצד הוא עושה.** אמתני' מהדר לפרושי כיצד פורעין לשומרי ספיחין דמשכחי ס"א לחוליא הקדש לאוזלין להדיא: **ומחללין עליו.** עלומר על העומר שנמרוהו ועכשו המעות אוזלין ומסלקין אותן לשולחני: **וטבות כן.** וכי טוב הוא לחלל מעות שלהם על העומר דהא מן העומר יצא הרבה לאיבוד נקיותו ומפסולת שבו ולשיריים: **הן הן דמיו כו'.** מה שישתר ממנו לעומר הן דמיו שנתן הנזכר משעה ראשונה: **בפתחי אבנים.** אומני הבנין שמסתתין אבנים גם כן היו נוטלין מן השולחני כנ"ל: **חוצבין.** אבנים משרשן: **מסתתין.** לתקן האבנים:

משנת אליהו

ה"ג האשה שעשתה כתונת לבנה בשירה ובלבד שתמסרנה לצבור. וכ"ה בתוספתא ספ"ק דיומא מעשה בראב"ש שעשתה לו אמו כתונת מצר רבוא והיה עומד ומקריב ע"ג המזבח כו' האשה שעשתה כתונת כו' בשרה ובלבד שתמסרנה לצבור. ומשמע בפשיטות דגם לעבודת צבור בשרה דמומכח מהני עובדי דקתאמר והיה עומד ומקריב ע"ג המזבח סתם. אך בסוגיין ליכא לאוקומי אל קרבן גופיה שהתנדב יחיד לצבור אם כשר ומהני תרין אוקימתין משמע עכ"פ דבגופי' של קרבן פליגי והלכה כרבנן נגד ר"י. אבל בסוגיא דבבלי דר"ה ז' ב' מפורש דגם קרבנות שהתנדב יחיד משלו כשרין ובלבד שימסרם לצבור. וכ"פ הרמב"ם פ"ח מהל' כלי המקדש ה"ז. אבל בסוגיא דיומא שם ל"ה ב' מובא בריימתא דתני ר"ש ב"י אחר שכלתה עבודת צבור כהן שעשתה לו אמו כתונת לובשה ועובד בה עבודת יחיד ובלבד כו' פשיטא כו'. והוא כלפי ליא נגד סוגיא דר"ה. דגם דבבבלי לא מתלק בין גופו של קרבן ובין מכשירין אבל שייהיה מכשירין תמורין מקרבנות דאמר כאן דוקא עבודת יחיד. ומשנה למלך בהל' אקלים ופס בפ"ח מהל' כ"מ שאירין הרבה בפלוגתא בדברי הרמב' דיומא שם ל"ה ריחוב ש"ב. ומ"ש דסוגיא דירושלמי אמתיא כהדא עם סוגיא דר"ה. אינו מובן. דהא לירושלמי לאוקימתא קמא אף במכשירין פליגי ולמסקנא מתלק בין מכשירין אבל בגופי' דקרבן ודאי פליגי רבנן ואמרי. ומסוגיא דתענית (כ"ח ב') אין כ"מ

ה) תענית פ"ד הל"ד מגילה פ"ק הל"ד ובבלי תענית כח ב, **ו)** ע' יומא לה ב ולקמן הל"ב, **ז)** ר"ה יט ב, **ד)** תענית יב ב, **ה)** מנחות פ"ג ב, **ו)** כלים פ"ל מ"ו, **ז)** ירושלמי שביעית פ"ח הל"ב, **ח)** ע' תוספתא מנחות פ"י, **ט)** ע' מעילה יד ב ב.

עין משפט נר מצוה

ד א מיי' פ"ו מכלי המקדש הל"ט:
ה ב מיי' שם פ"ח הל"ז:
ו ג מיי' שם פרק ו הלכה ט:
ז ד מיי' פרק ו מאכולי מזבח הלכה טו:
ח ה מיי' שם ופ"ז מתמידין הל"ה:
ט ו מיי' פרק ח מתמידין הל"ב:
י ז מיי' פ"ז מבית הבחירה הל"ב:
יא ח מיי' פרק ז מתמידין הל"ו:
יב ט מיי' פרק י"ל מפה"מ ה"כ:
יג י מיי' פרק ח ממעילה הל"ג ד:

נוסחת הבבלי

(א) ת"ר אלעזר בר לדוק אנו היינו מבני סנאה כו' ותמיהוהו לאחר השבת והתענינו ולא השלמינו: **(ב)** רב חונה בשם ר"י דר"ש היא דאמר כו': **(ג)** רב חונה בשם ר"י דר' ישמעאל היא דאמר כו': **(ד)** ר"י דתעתיה דאמר כו': מסוריא מאן תנא כו': **(ה)** מהו לזרוע לכתחילה כו' בעא קדם ר' מני כו': **(ו)** ונותן לקוצרין (ולשומרין) ולשומרין עד כו': **(ז)** וטבות כן ר' יוסי בשם ר' אחא כל כו': **(ח)** מביא מעות מן השולחני ונותן לחוצבין הדימום אח"כ מביא כו' ר' יוסי בשם ר' אחא כל כו':

הגהות הגר"א

[א] ל"ל תמן תנינן זמן עני כהנים וכו'. והוא בתענית (כו:): **[ב]** ה"ג מתני' פליגא על ר' אחא: **[ג]** מלות ועוד מן הדא דתניא ל"ג דהא מדא מתני' היא ובקי"ע נדחק מאוד בזה: **[ד]** מן העומר ואפי' הלחם עד תמן תנינן נמחק: **[ה]** ה"ג יצא קציר העומר שהוא מצוה מאן תנא שומרי ספיחין וכו'. והשאר שביעיתים נמחק וגרס דתמן ר' ישמעאל:

גליון הש"ם

[ט] עי' ש"ק ועיין תוס' מנחות דף פד ע"א ד"ה שומרי: **[כ]** עי' ש"ק ועיין תוס' מעילה דף יד ע"א ד"ה בונין ותוס' ב"ק דף עז ע"ב ד"ה אומר: